

Αθήνα, 16/3/20

Προς:

Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Μεσογείων 119, 101 92 Αθήνα

Υπ' όψη : Υπουργού κ. Κωστή Χατζηδάκη

: Υφυπουργού κ. Γεράσιμου Θωμά

: Γεν. Γραμμ. κ. Αλεξάνδρας Σδούκου

Θέμα: Παρατηρήσεις και προτάσεις στα πλαίσια της δημόσιας διαβούλευσης επί του ν/σ για το νέο πλαίσιο αδειοδότησης σταθμών ΑΠΕ

Αξιότιμε κ. Υπουργέ, κ. Υφυπουργέ και κ. Γεν. Γραμματέα

Στα πλαίσια της δημόσιας διαβούλευσης του Υπουργείου σας επί του ν/σ για το νέο πλαίσιο αδειοδότησης σταθμών ΑΠΕ παρακαλούμε βρείτε παρακάτω τις παρατηρήσεις αλλά και προτάσεις μας:

1. Εκτιμούμε ως ορθή στο άρθρο 2, παρ. 1, υποπερ. γγ του ν/σ την αναφορά πως η αρμόδια αρχή για την περιβαλλοντική αδειοδότηση του έργου προβαίνει στην αποστολή του φακέλου ΜΠΕ προς γνωμοδότηση στους αρμόδιους δημόσιους φορείς και υπηρεσίες για τα έργα της Κατηγορίας Α1, μόνο **εφόσον η γνωμοδότηση αυτή κρίνεται ουσιώδης**. Με τον τρόπο αυτό θα αποφεύγεται περιττή γραφειοκρατία και καθυστερήσεις στην υλοποίηση επενδύσεων. Η αναφορά αυτή ωστόσο **θα πρέπει να προστεθεί και στην παρ. 2 του ίδιου άρθρου του ν/σ που αφορά έργα της Κατηγορίας Α2** δηλαδή μικρότερα και που επί του παρόντος απουσιάζει.
2. Προς διευκόλυνση και επιτάχυνση της ανάπτυξης μικρομεσαίων Φ/Β έργων **κρίνουμε σκόπιμη την αύξηση του ορίου απαλλαγής από ΑΕΠΟ από τα 0.5 MW που είναι σήμερα δυνάμει του άρθρου 3 του ν. 3851/2010 στο 1 MW εγκατεστημένης ισχύος**. Προς τον σκοπό αυτό πέραν της τροποποίησης της ΥΑ ΔΙΠΑ/οικ.37674/2016 απαιτείται και τροποποίηση του άρθρου 3 του ν. 3851/2010. Η ρύθμιση αυτή συνάδει και με το υφιστάμενο υπόλοιπο θεσμικό πλαίσιο αδειοδότησης Φ/Β σταθμών όπου εγκαταστάσεις ισχύος έως 1 MW απαλλάσσονται της Άδειας Παραγωγής (στο εξής Βεβαίωσης Παραγωγού) και επίσης των Αδειών Εγκατάστασης και Λειτουργίας.
3. Στο άρθρο 13, παρ. 2 του ν/σ και με δεδομένο τον υπερπληθωρισμό αιτήσεων για άδειες παραγωγής από ΑΠΕ και ιδίως φωτοβολταϊκά που παρατηρείται τον τελευταίο μόλις 1,5 χρόνο με 25 GW νέων αιτήσεων για προς διάθεση χωρητικότητα 9 GW που προβλέπει το ΕΣΕΚ ως το 2030 σε αιολικά και φωτοβολταϊκά συνολικά, δεν μας γίνεται κατανοητό το σκεπτικό του να μπορούν να καταθέτουν αιτήσεις οι εν δυνάμει επενδυτές χωρίς προηγουμένως να έχουν εξασφαλίσει δικαίωμα χρήσης των γηπέδων εγκατάστασης των υπό αδειοδότηση μονάδων τους.

Παρότι ο νέος ρόλος της ΡΑΕ στην αδειοδότηση έργων ΑΠΕ με αντικατάσταση της Άδειας Παραγωγής από απλή Βεβαίωση Παραγωγού ίσως δεν χωρεί να καταλαμβάνει καθήκοντα ενδεδειγμένου νομικού ελέγχου περί της εξασφάλισης δικαιωμάτων χρήσης των γηπέδων εγκατάστασης των υπό αδειοδότηση σταθμών, εντούτοις **η υποβολή υπεύθυνης δήλωσης από πλευράς επενδυτών για την προηγούμενη διασφάλιση της νόμιμης χρήσης των γαιών αυτών**

από τους ιδιοκτήτες τους σε όλες τις περιπτώσεις επενδύσεων κρίνεται ανυπερθέτως επιβεβλημένη. Έτσι θα αποφορτιστεί αφενός η ΡΑΕ και οι υπόλοιπες υπηρεσίες από ανούσιες αιτήσεις έργων που δεν έχουν πιθανότητες υλοποίησης και αφετέρου θα αποφευχθούν νομικές εμπλοκές παρακάτω στην διαδικασία ιδίως σε γαίες όπου το ιδιοκτησιακό καθεστώς δεν είναι σαφές. Εξυπακούεται πως σε περιπτώσεις που οποτεδήποτε διαπιστωθεί ψευδής δήλωση από πλευράς επενδυτή σχετικώς με την προηγούμενη εξασφάλιση νόμιμης χρήσης του γηπέδου εγκατάστασης, πέραν των προβλεπόμενων κυρώσεων ο φάκελος αδειοδότησης του έργου συνολικά θα απορρίπτεται σε οποιοδήποτε στάδιο και αν βρίσκεται ήτοι στην ΡΑΕ ή/και στις υπόλοιπες υπηρεσίες.

4. Με την ευκαιρία της παρούσας δημόσιας διαβούλευσης επιθυμούμε όπως θέσουμε εκ νέου υπόψη του Υπουργείου σας τις **στρεβλώσεις που δημιουργούνται εκ του ν. 4602 σχετικά με τον περιορισμό των δύο έργων εν τέλει ανά φυσικό πρόσωπο με ΤΑ εκτός διαγωνισμών** καθώς και να προτείνουμε κατάλληλη νομοθετική ρύθμιση προς άρση των αδικιών που έχουν δημιουργηθεί και που οδηγούν σε ασφυξία ήδη πολλά μικρομεσαία Φ/Β έργα.

Ως ελάχιστο λοιπόν επίπεδο διασφάλισης του δικαίου των επενδυτών και της μη αναδρομικότητας του Νόμου, ζητούμε στο κριτήριο να μην προσμετρώνται έργα που έχει αιτηθεί Προσφορά Σύνδεσης ένας επενδυτής στον ΔΕΔΔΗΕ πριν την δημοσίευση του ν. 4602. Τούτο διότι όσοι πριν τις 28/2/19 είχαν αιτηθεί Προσφορά Σύνδεσης στον ΔΕΔΔΗΕ για νέα Φ/Β έργα, μη γνωρίζοντας τον επερχόμενο Νόμο, εξάντλησαν το δικαίωμα τους σε έργα εκτός διαγωνισμών σε εν τέλει πολύ λιγότερα KW κατά κεφαλήν, από όσους μετά την 28/2/19 αιτούνται για να υλοποιήσουν και επιδιώκουν πλέον το μέγιστο των 2X500 KW κατά κεφαλήν εκτός διαγωνισμών.

Για την παράκαμψη του ν. 4602 έχει μάλιστα παρατηρηθεί το ασύμμετρο φαινόμενο ιδιώτες επενδυτές με αιτήσεις στον ΔΕΔΔΗΕ πλησίον -λίγο πριν και μετά- της 28/2/19 να προσκομίζουν στον ΔΑΠΕΕΠ προς σύναψη ΣΕΣΤ με ΤΑ εκτός διαγωνισμών πρώτα τα έργα (κατά μέγιστο δύο) που έπονται του χρονικού αυτού οροσήμου και μετά τα προγενέστερα που ούτως ή άλλως δεν ελέγχονται, ώστε να προσπεράσουν τον περιορισμό. Αν και η πρακτική αυτή είναι νομότυπη, αδικεί έτι περαιτέρω όσους δεν δύνανται να την εφαρμόσουν δηλαδή όσους είχαν αιτήσεις στον ΔΕΔΔΗΕ λ.χ. το 2017-2018 και ανέπτυξαν τα έργα τους νωρίτερα. Δηλαδή τιμωρούνται όσοι στήριξαν την αγορά στα «πέτρινα» χρόνια της.

Από μοντελοποίηση και ανάλυση σεναρίων ΤΑ που έχουμε επεξεργαστεί και σας υποβάλλουμε στο Παράρτημα της παρούσης, η αδικία αυτή μεταφράζεται σε διαφορές σε Φ/Β έργα εκτός με εντός διαγωνισμών που θα γίνουν το 2020-21 της τάξης των 5-10 ευρώ/MWh στην ΤΑ, διαφορές που για μικρά Φ/Β συστήματα έως 500 KW είναι απολύτως καθοριστικές για την βιωσιμότητα τους και ισοδυναμούν με έως 7,500 ευρώ διαφορά ετησίως ήτοι 15% του τζίρου τους. Αιτούμαστε και προτείνουμε λοιπόν να προστεθεί το ακόλουθο εδάφιο στην υποπαράγραφο 3α της παρ. 7 (α) του άρθρου 72 του ν. 4602 ως εξής: **«Στο κριτήριο των 2 έργων δεν προσμετρώνται αιτήσεις για χορήγηση προσφοράς σύνδεσης που έχουν κατατεθεί πριν την δημοσίευση του παρόντος Νόμου».**

Επίσης για λόγους συμμετρίας αλλά και απάλειψης κάθε αναδρομικότητας του Νόμου προτείνουμε **η ημερομηνία ορόσημο της 28/2/19** που προβλέπεται στην περιπτ. ββ της υποπαρ. β της παρ. 7 του άρθρου 72 του ν. 4602 **να αντικατασταθεί από την φράση «από τη δημοσίευση του παρόντος Νόμου».**

Με την ρύθμιση αυτή θα έχουν όλοι οι επενδυτές ίσες ευκαιρίες σε εκτός διαγωνισμών Φ/Β έργα ως προς την ΤΑ μετά την δημοσίευση του ν. 4602/2019. Τούτο **σε συνδυασμό και με την κατάργηση των ανυπόστατων προτεραιοτήτων στα δίκτυα που δυστυχώς ισχύουν ακόμη**, θα εξυγιάνουν καίρια το επενδυτικό τοπίο στις ΑΠΕ για παραγωγή και πώληση ηλεκτρικής ενέργειας.

5. **Παροχή της δυνατότητας στους επενδυτές Φ/Β έργων ανεξαρτήτως εγκατεστημένου ισχύος να υλοποιούν οι ίδιοι τα απαιτούμενα έργα δικτύου καθώς και την προμήθεια και**

πιστοποίηση των μετρητικών συστημάτων σύμφωνα με τους Όρους Σύνδεσης που διατυπώνει στο όνομα τους ο ΔΕΔΔΗΕ και πάντοτε σύμφωνα με τις προδιαγραφές του Διαχειριστή σε υλικά και εργασία. Η προτεινόμενη ρύθμιση αποσκοπεί στο να απολαμβάνουν και οι μικρομεσαίοι επενδυτές Φ/Β < 1MW, όπως οι μεγαλύτεροι, τον έλεγχο του χρόνου ολοκλήρωσης των έργων δικτύου που απαιτούν οι Όροι Σύνδεσης και κατά συνέπεια και του χρόνου ηλέκτρισης των μονάδων τους, που ως γνωστόν στις περιπτώσεις εκτός διαγωνισμών ΡΑΕ καθορίζει την τιμή πώλησης (ΤΑ) της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας επί 20ετία. Όπως είναι γνωστό ο ΔΕΔΔΗΕ αντιμετώπισε το 2019 πολύ μεγάλα προβλήματα ελλείψεων υλικών, όχι επειδή αυτά δεν υπήρχαν στην αγορά αλλά κυρίως ένεκα προβλημάτων που άπτονταν των διαδικασιών εφοδιασμού του. Παράλληλα ο ΔΕΔΔΗΕ θέτει οριζόντια υπερβολικές προθεσμίες 12 μηνών στις Συμβάσεις Σύνδεσης για την υλοποίηση ακόμη και πολύ μικρών έργων αναβάθμισης ή επέκτασης δικτύου ευθύνης του που προβλέπονται στους Όρους Σύνδεσης που εκδίδει, την στιγμή που πολλά εξ' αυτών μπορούν να ολοκληρωθούν από τους κατάλληλους εργολάβους σε λίγες μόνο ημέρες ή έστω εβδομάδες αντί για 12 μήνες. Με τον τρόπο αυτό οι μικρομεσαίοι θα δύνανται να διασυνδέουν νωρίτερα τις υπό ανάπτυξη μονάδες τους με ότι θετικό τούτο συνεπάγεται για την οικονομική απόδοση και χρηματοροή των επενδύσεων αυτών, γεγονός κομβικό στην περίοδο των ιδιαίτερα χαμηλών και περαιτέρω αποκλιμακούμενων ΤΑ που έχουμε από καιρό εισέλθει και που οδηγούνται αποκλειστικά από τα πολύ μεγάλα έργα.

Για τον ΣΠΕΦ με εκτίμηση,

Δρ. Στέλιος Λουμάκης – Πρόεδρος
Γιώργος Σαμαράς – Γεν. Γραμματέας

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

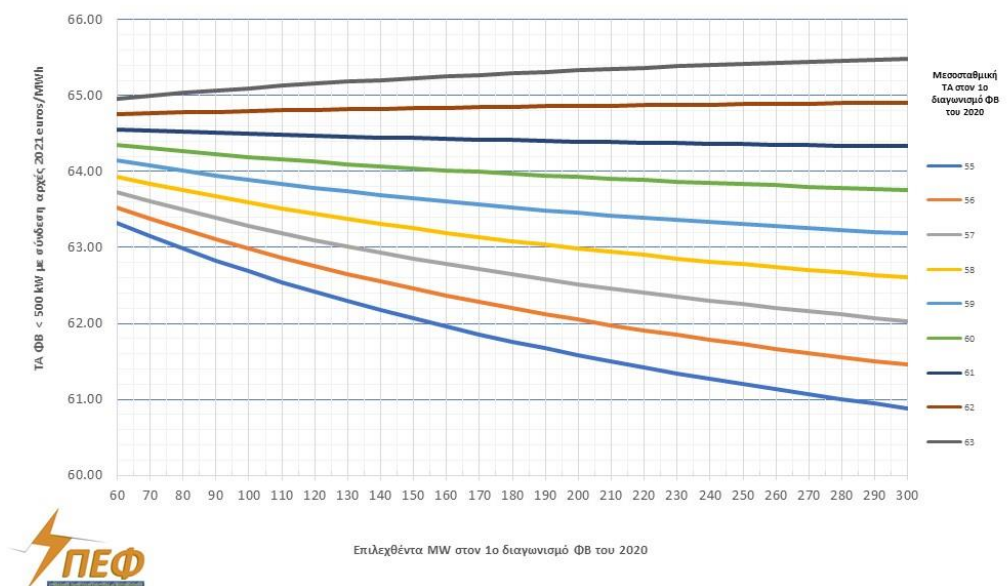
(σχετικά με τις στρεβλώσεις στην ΤΑ που δημιουργεί ο ν. 4602/2019 ως έχει)

Σε συνέχεια:

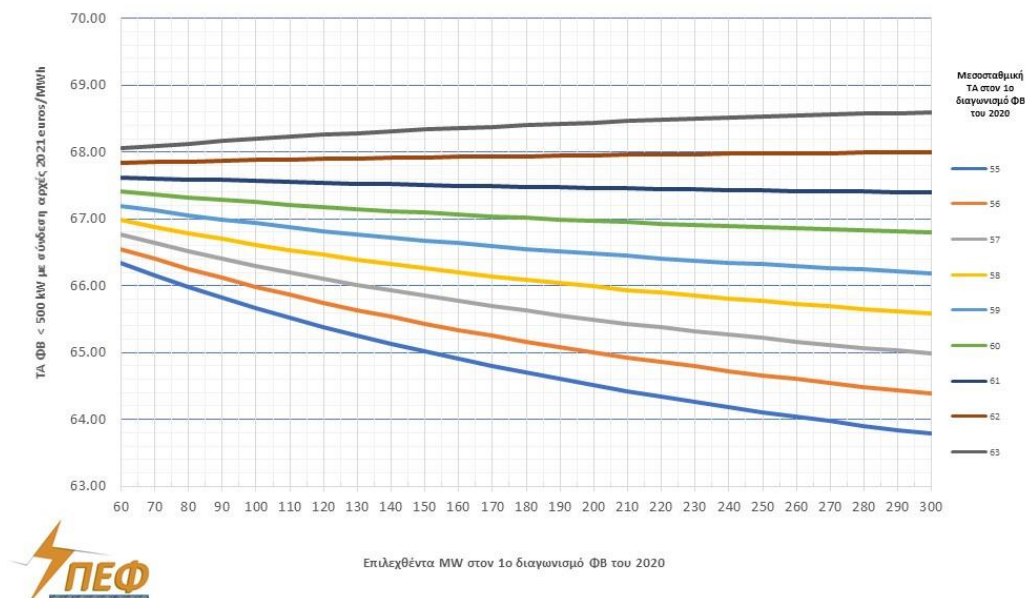
- Της συγχώνευσης των κατηγοριών διαγωνισμών ΡΑΕ στα φωτοβολταϊκά και της δραματικής μεγέθυνσης της εγκατεστημένης ισχύος των έργων που μετέχουν πλέον στους ενοποιημένους ειδικούς ανά τεχνολογία διαγωνισμούς ΡΑΕ και που κάθε συμμετέχον Φ/Β πάρκο είναι πλέον της τάξεως των 10-20 MW ή και συστάδες αυτών με κοινό σημείο σύνδεσης.
- Της σημαντικής πτώσης των τιμών που δύναται να κατοχυρώσει ένα φωτοβολταϊκό έργο στις διαγωνιστικές διαδικασίες αυτές, όπου σύμφωνα με τα στοιχεία του πρόσφατου διαγωνισμού ΡΑΕ του Δεκεμβρίου 2019 η μεσοσταθμική τιμή ΤΑ ήταν μόλις 59,98 ευρώ/MWh, ενώ το εύρος τιμών που κατοχυρώθηκαν ήταν από 53,82 έως 65,99 ευρώ/MWh.
- Του γεγονότος πως ο ν. 4602/2019 περιορίζει για τους ιδιώτες επενδυτές την λήψη ΤΑ εκτός διαγωνισμών στα δύο έργα εν τέλει ανά φυσικό πρόσωπο είτε απευθείας είτε μέσω συμμετοχής τους σε εταιρικά σχήματα και ανεξαρτήτως της κατά κεφαλήν ισχύος που τους αναλογεί ενώ δεν εφαρμόζεται στις Εν.Κοιν., παρότι στο άρθρο 72, παρ. 7 του εν λόγω νόμου προβλέπεται πως για τις Εν.Κοιν. πέραν του ορίου των 18 MW για σύναψη συμβάσεων λειτουργικής ενίσχυσης εκτός διαγωνισμών, κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις των προηγούμενων εδαφίων (τα οποία εδάφια αφορούν τον περιορισμό των δύο έργων εκτός διαγωνισμών). **Απολύτως παραδόξως μάλιστα ο ν. 4602 για τους ιδιώτες προσμετρά και τα έργα που κάποιιοι τυχόν αιτήθηκαν στον ΔΕΔΔΗΕ ακόμη και πριν την θέσπιση του τον Μάρτιο του 2019, παρότι αυτά δεν ελέγχονται. Προκύπτει δηλαδή αναδρομικότητα στην εφαρμογή του νόμου για τους ιδιώτες επενδυτές,** η οποία μάλιστα οδηγεί κάποιους να έχουν εξαντλήσει το περιθώριο των δύο έργων εν τέλει ανά φυσικό πρόσωπο με πολύ μικρότερη κατά κεφαλήν ισχύ (λ.χ. 2 X 200 kW) από όση θα είχαν την δυνατότητα να αναπτύξουν αν γνώριζαν τον περιορισμό (2 X 500 kW).
- Για την παράκαμψη του ν. 4602 έχει μάλιστα παρατηρηθεί το ασύμμετρο φαινόμενο ιδιώτες επενδυτές με αιτήσεις στον ΔΕΔΔΗΕ πλησίον -λίγο πριν και μετά- της 28/2/19 να προσκομίζουν στον ΔΑΠΕΕΠ προς σύναψη ΣΕΣΤ με ΤΑ εκτός διαγωνισμών πρώτα τα έργα (κατά μέγιστο δύο) που έπονται του χρονικού αυτού οροσήμου και μετά τα προγενέστερα που ούτως ή άλλως δεν ελέγχονται, ώστε να προσπεράσουν τον περιορισμό. Αν και η πρακτική αυτή είναι νομότυπη, αδικεί έτι περαιτέρω όσους δεν δύνανται να την εφαρμόσουν δηλαδή όσους είχαν αιτήσεις στον ΔΕΔΔΗΕ λ.χ. το 2017-2018 και ανέπτυξαν τα έργα τους νωρίτερα. Δηλαδή τιμωρούνται όσοι στήριξαν την αγορά στα «πέτρινα» χρόνια της.
- Του γεγονότος πως Φ/Β έργα ιδιωτών επενδυτών έως 500 kW που δεν εμπίπτουν στον περιορισμό του ν. 4602 και μέχρι την διενέργεια του πρώτου διαγωνισμού ΡΑΕ ειδικώς για Φ/Β εντός του 2020 συνδέονται και λαμβάνουν ΤΑ στα 70,30 ευρώ/MWh ενώ αντίστοιχα έργα Εν.Κοιν. και αγροτών ακόμη ψηλότερα στα 73,64 ευρώ/MWh.
- Του γεγονότος πως κατόπιν του πρώτου διαγωνισμού ΡΑΕ ειδικώς για Φ/Β λ.χ. τον Ιούλιο του 2020 η ΤΑ που θα λαμβάνουν έργα ιδιωτών επενδυτών που δεν εμπίπτουν στον περιορισμό του ν. 4602 θα είναι στα 65,74 ευρώ/MWh ενώ αντίστοιχα των Εν.Κοιν. και των αγροτών στα 68,87 ευρώ/MWh.
- Του γεγονότος πως ακόμα και μετά την διενέργεια του δεύτερου διαγωνισμού της ΡΑΕ για το 2020 ειδικώς για Φ/Β λ.χ. τον Δεκέμβριο του 2020, έργα ιδιωτών επενδυτών που δεν εμπίπτουν στον περιορισμό του ν. 4602 θα λαμβάνουν για σύνδεση λ.χ. αρχές του 2021 σημαντικά διαφοροποιημένες τιμές από όσους ιδιώτες εμπίπτουν στον περιορισμό και μετέχουν σε διαγωνισμούς. Εν προκειμένω με μοντελοποίηση που διεξήγαμε επί των αποτελεσμάτων που δύνανται να προκύψουν από τον πρώτο διαγωνισμό ΡΑΕ ειδικώς για Φ/Β το 2020, παρουσιάζουμε στο κάτωθι Διάγραμμα 1 τις ΤΑ που δύνανται να λάβουν έργα ιδιωτών εκτός διαγωνισμών με σύνδεση αρχές του 2021 (ήτοι με σύνδεση μετά τον δεύτερο διαγωνισμό του 2020 και μέχρι τον πρώτο ειδικώς για Φ/Β διαγωνισμό του 2021). Οι ΤΑ αυτές όπως φαίνεται στο Διάγραμμα 1 μπορεί

να είναι από 60,9 – 65,5 ευρώ/MWh. Στο Διάγραμμα 2 δίνεται η αντίστοιχη εικόνα για έργα Εν.Κοιν. και αγροτών όπου οι ΤΑ μπορεί να είναι από 63,8 - 68,6 ευρώ/MWh.

Διάγραμμα 1 – ΤΑ για έργα ιδιωτών εκτός διαγωνισμών και σύνδεση αρχές 2021

Διάγραμμα 2 – ΤΑ για έργα Εν.Κοιν.* και αγροτών εκτός διαγωνισμών και σύνδεση αρχές 2021

*Για τις Εν.Κοιν. η ΤΑ ισχύει για εγκατεστημένη ισχύ Φ/Β έως 1 MW

Τοποθετώντας τις ανωτέρω ΤΑ σε ενιαίο πλαίσιο χρονικού ορίζοντα όπως φαίνεται στον κάτωθι Πίνακα 1, προκύπτει πως οι ΤΑ εκτός διαγωνισμών διαμορφώνονται μάλλον σε σημαντικά υψηλότερα επίπεδα 5-10 ευρώ/MWh ως προς τις αναμενόμενες τιμές που θα καταλήξουν οι ειδικοί για Φ/Β διαγωνισμοί ΡΑΕ, στην βάση τουλάχιστον εκτιμήσεων επί των όσων προέκυψαν στον πρόσφατο διαγωνισμό του Δεκεμβρίου του 2019 που η μεσοσταθμική ΤΑ έκλεισε στα 59,98 ευρώ/MWh ενώ το εύρος ΤΑ που κατοχυρώθηκαν ήταν από 53,82 έως 65,99 ευρώ/MWh και που θα καταλαμβάνουν ομοειδή κατά τα άλλα έργα έως 500 kW. Τα μικρομεσαία μάλιστα έργα αυτά θα πρέπει να προκριθούν ανάμεσα σε

ασυμμέτρως μεγαλύτερα τους που απολαμβάνουν σημαντικά καλύτερες οικονομίες κλίμακας. Τα 10 ευρώ/MWh λ.χ. στην τιμή ΤΑ μεταφράζονται σε διαφορά 7,500 ευρώ ετησίως στα έσοδα ενός τυπικού Φ/Β πάρκου των 500 kW ή άλλως χονδρικά 15% επί του τζίρου του, προσαύξηση απολύτως κρίσιμη για την βιωσιμότητα τους.

Πίνακας 1 – ΤΑ για ΦΒ<500 kW εκτός διαγωνισμών

	ΦΒ<500 kW - ΤΑ σε ευρώ/MWh		
	~Α' 6μηνο 2020	~Β' 6μηνο 2020	~Α' 6μηνο 2021
Ιδιώτες εκτός διαγωνισμού ΡΑΕ	70,30	65,74	60,9 - 65,5
Αγρότες εκτός διαγωνισμού ΡΑΕ	73,64	68,87	63,8 - 68,6
Εν.Κοιν. εκτός διαγωνισμού ΡΑΕ	73,64	68,87	63,8 - 68,6

Σε συνέχεια των ανωτέρω και προς άρση τουλάχιστον της αναδρομικότητας του ν. 4602 και των εξ' αυτής αδικιών που δημιουργούνται και περιγράψαμε σε βάρος επενδυτών, αιτούμαστε και προτείνουμε να προστεθεί το ακόλουθο εδάφιο στην υποπαράγραφο 3α της παρ. 7 (α) του άρθρου 72 του ν. 4602 ως εξής: **«Στο κριτήριο των 2 έργων δεν προσμετρώνται αιτήσεις για χορήγηση προσφοράς σύνδεσης που έχουν κατατεθεί πριν την δημοσίευση του παρόντος Νόμου».**

Με την ρύθμιση αυτή θα έχουν όλοι μετά την δημοσίευση του ν. 4602 ίσες ευκαιρίες σε εκτός διαγωνισμών έργα ως προς την ΤΑ.